

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2 do 100 vrst a Din 250 do 300 vrst a Din 3. večji inzerati peti vrst a Din 4 — Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Rumunija na novih potih:

Rimski pozdrav — simbol rumunske politike

Pri novoletnem sprejemu so ministri prvič nosili nove uniforme in pozdravili vladarja z rimskim pozdravom — Kralj Karol o potih in ciljih rumunske politike, ki naj služi izključno obrambi rumunskih interesov

BUKAREŠTA, 2. jan. e. O priliki novega leta je bila v prestolnici zahvalna služba božja, ki so ji prisostvovali kralj Karol, prestolonaslednik Mihail, predsednik vlade, predstavniki civilnih in vojaških oblasti, diplomatski zbor in mnogi drugi. Po službi božji je kralj pregledal čete. Smotri so prisostvovali tudi člani vlade, ki so imeli prvič nove ministrske uniforme in sicer srajce z modrim trakom na levem rokavu, zlato epoleto, moder pas in mornariško čepico. Ob tej priliki so ministri

kralja pozdravili z rimskim pozdravom, to je dvignjeno desnico, ki je sedaj uveden kot službeni pozdrav.

Po končani vojaški paradi se je kralj v spremstvu rodbine vrnil v dvor, kjer je sprejel člane vlade, ki so mu prišli čestitati. Kralj je imel na člane vlade govor, v katerem je med drugim izjavil:

Vsa prizadevanja, ki so bila storjena do zdaj, so bila izvedena z namenom, da se kar najbolj racionalno postopa. Mnogo se je storilo za izboljšanje

državnih financ. Kralj je nato orisal program bodočega dela na vseh poljih, zlasti glede državne obrambe. Mir bo primerno zagotovili le v toliko, kolikor bomo sami dovolj močni, da bomo mogli uspešno braniti svoje pravice. Rumunija svojih vojnih sil ne organizira v napadalnem namenu, temveč samo zato, da lahko vsak čas brani svoje meje in čuva svoje pravice. Ojačenje naše državne obrambe pomeni ojačenje našega političnega položaja, ugled Rumunije, njeno neodvisnost in udejstvo-

vanje v vseh zadevah zunanje politike. Ohranili bomo svoje zveze, prijatelje bomo imeli radi in potrudili se bomo, da konsolidiramo naše bogastvo. Ravno tako bomo v bodoče odločno branili svoje pravice. Na svojem potovanju po Angliji, Franciji, Belgiji in Nemčiji sem dobil vtis, da je to najboljša politika, ki jo lahko vodi naša država. Ne navadno sem zadovoljen s sprejemom v teh državah, ker je s tem Rumunija pridobila na mednarodnem ugledu.

Kralj Karol

vladar Rumunije, je uvedel v rumunskem življenju važne reforme, ki streme za tem, da se vse državno življenje prilagodi sodobnim narodnim in mednarodnim potrebam, da bi mogla Rumunija do največje mere razviti svoje sile in uspešno braniti svoje interese

Program Chamberlainovih razgovorov z Mussolinijem v Rimu Kako si zamišljajo v Rimu poravnava spora s Francijo

RIM, 2. jan. e. Danes v službenem obvestilu poročajo, da je bil na zadnjem sestanku med lordom Perthom in grofom Ciano določen definitivni program sestanka Chamberlaina z Mussolinijem v Rimu. Po informacijah iz Londona bosta Chamberlain in Mussolini razpravljala o raznih tehničnih vprašanjih v zvezi z angleško-italijanskim sporazumom od 16. aprila 1938. Glede drugih vprašanj od katerih je odvisen mir in ureditev položaja na Sredozemskem morju, smatrajo da se bo v glavnem pretresalo špansko vprašanje, dočim bodo vprašanja, ki so bila povod francosko-italijanskemu sporu izločena iz diplomatske diskusije. Vendar sodijo da bo Chamberlain dobil obvestila o nadaljnjem stališču Italije napram Franciji. Rimski listi trdijo, da je mnogo znakov, da se bo začel francosko-italijanski spor razpletati. Sodeč po stališču rimskih odgovornih krogov bo italijanska diplomatska akcija kakor doslej v svojih izjavah tudi v bodoče oprezna in bo postopala brez vsakega hrupa. Zaradi tega rim-

ski listi smatrajo, da bo rezultat te akcije pozitiven. Dejansko danes ne pričakujejo več, da bo Chamberlain v Rimu nastopil kot posredovalec, toda v primeru, če bi se ne mogla pričeti direktna francosko-italijanska pogajanja in bi se situacija poslabšala se pač ne bo mogoče ogniti intervenciji tretje velike »Giornale d'Italia« v uvodniku poudarja važnost noveletne poslanice kancelarja Hitlerja, v kateri je poudarjal, da so odnosi Nemčije do Italije oostavljeni na trdno podlago in da so vse obveze iz teh dejstev jasno določene. Ta izjava kancelarja Hitlerja, piše »Giornale d'Italia«, predstavlja opomin onim našim sovražnikom v Franciji, ki upajo da bodo lahko oslabilo os Rim-Berlin in se tako ognili razpravi o vprašanjih, ki jih je treba neobhodno rešiti. obenem pa mora Francija tudi izpolniti Italiji dane obljube na podlagi pogodbe iz leta 1915. Francija se mora zavedati, da danes na svetu ni ničesar mogočije storiti brez aktivnega sodelovanja osi Rim-Berlin, še manj pa proti njej.

Daladier odpotoval na Korziko Na svojem potovanju bo imel več govorov o smernicah francoske zunanje politike

Pariz, 2. jan. e. Predsednik vlade Daladier je včeraj popoldne odpotoval na Korziko v Tunis in Alžir. Na postajo so ga sprejeli zunanji minister Bonnet, minister za letalstvo Guy de Chambre, minister za mornarico Campinchi pa je odpotoval že dve uri prej pred Daladierom na Korziko, kjer je načel na prihod predsednika vlade. Daladier pred svojim odhodom ni hotel dati na postaji zbranim novinarjem nobene izjave, toda snoti je pred poslanci radikalnega kluba izjavil, da bo med svojim potovanjem v raznih govorih razložil glavne smernice francoske politike v sedanjem mednarodnem položaju.

Rim, 2. jan. br. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih z veliko pozornostjo spremljajo potovanje francoskega ministrskega predsednika in vojnega ministra Daladiera na Korziko in v Tunis. Z nestrpnostjo pričakujejo njegove napovedane govore, v katerih bo kakor mislijo zavzel stališče glede italijanskih zahtev. Od izjave, ki jih bo podal Daladier, je predvsem odvisno, kako se bodo nadalje razvijali odnosi med Rimom in Parizom. Zaenkrat pa so v Rimu zelo rezervirani, da ne bi s svoje strani povzročili kake nove poostre napetosti.

Italija bo zahtevala realiziranje svoje hipoteke v Tunisu Oficijozno italijansko diplomatsko glasilo o stališču Italije glede Tunisa

Rim, 2. januarja b. Rimski politični tednik »Relazioni internazionali« se bavi v svojih novoletnih številki z odnosi med Italijo in Francijo v zvezi z odpovedjo Laval-Mussolinijevega sporazuma. List obeluje načelno stališče Italije in piše med drugim:

Stališče francoske vlade kaže, kako malo vedo v Parizu o Italiji. Francija je Italijo vedno smatrala za podrejenega činitelja svoje politike v Evropi, na Sredozemskem morju in v Afriki in ni spoznala, da je Italija že po svojem zemljepisnem položaju odločen činitelj vsake politične akcije. V interesu Francije je, da si je na jasno o tem, da Italija ne vodi prestižne politike, marveč da vodi v svesti si svojih zmognosti in svojih potreb, vseskozi realistično politiko. Po Moravskem je zavladala na evropskem kontinentu nov red, ki se mora razširiti tudi na afriški kontinent, ki je bil vedno v odvisnosti Evrope. Za Italijo je Tunis življenjsko vprašanje, za Francijo pa samo vprašanje nadoblasti in prestiža. Na Sredozemskem morju pa je izključena vsaka politika nadoblasti. O vseh zadevah, ki se tičejo Sredozemskega

morja, se mora pogajati z Italijo. V Tunisu je od onega dne, ko je Italija dosegla svoje zedinjenje, postavljena hipoteka, ki vedaj zapade. Italija bo svoje pravice v Tunisu v polnem obsegu realizirala, ker Francija ni izpolnila svojih pogodbenih obveznosti, ki jih je prevzela napram Italiji.

Lanska mobilizacija je stala Francijo 7 milijard

Pariz, 2. januarja. AA. Vlada je predložila skupščini predlog, s katerim se odobravajo pooblastila za izdatke v teku letošnjega leta in v zvezi s potrebnimi narodne obrambe z ozirom na znane evropske dogodeke, ko je bila izvedena delna mobilizacija. Krediti, ki so bili tedaj porabljeni, dosegajo vsoto 7 milijard frankov.

Spominjajte se v mrzli zimi malih pevcev!

Ostra polemika med Nemčijo ameriškimi Zedinjenimi državami Glavno Hitlerjevo glasilo hudo napada Roosevelta in mu očita, da je pod židovskim vplivom

Pariz, 2. januar. br. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih zasledujejo z veliko pozornostjo razvoj odnosov med Nemčijo in Zedinjenimi državami. Živahne komentarje je izzvala včerajšnja uradna objava nemške službene agencije, da je nemški poslanik v Washingtonu vložil pri ameriški vladi oster protest zaradi nedavnega govora ameriškega notranjega ministra Yckesa, ki je napadel Nemčijo. Ameriško zunanje ministrstvo je skušalo kriti notranjega ministra, kar smatrajo v Berlinu za dokaz, da so ameriške izjave o želji po zboljšanju ameriško-nemških odnosov neiskrene.

Se večjo pozornost je zbudilo pisanje oficioznega lista »Völkischer Beobachter«, ki tolmači načelno stališče Nemčije do Amerike in piše med drugim:

»V značilno luč postavlja odnose, ki so se razvili pod sedanjem ameriškim režimom napram Nemčiji, dejstvo, da skuša ameriško zunanje ministrstvo olepsevati neokusne napade notranjega ministra proti Nemčiji. Se bolj značilno je dejstvo, da je imel notranji minister svojih hujšajočih govor na židovskem zborovanju. To je isti Yckes, ki je prepovedal izvoz helija v Nemčijo in njegov govor je samo izraz brezmejnega mrznje do nemškega naroda

Yckes je tudi najvnetejši zagovornik židovskega komunizma v Ameriki. Čemu služi to histerično hujskanje proti Nemčiji? Mar hoče Amerika izzvati konflikt z Nemčijo? Nemški narod želi z ameriškim narodom živeti v miru in ne more verjeti da bi večina ameriškega naroda odobraval sedanjost histerično izzivalno politiko Washingtona. Vse bolj se nagiba nemška javnost k prepričanju, da se vse to godi le pod židovskim pritiskom, ki je popolnoma zaslužil sedanjost washingtonski režim. Zdi se tudi, da hočejo v Washingtonu na ta način prikriti svojo nevoljo zaradi neuspeha vseameriške konference, očitno pa hoče Roosevelt na ta način tudi utemeljiti v kongresu svoje načrte o gigantskem oboroževanju Amerike. Sedanja washingtonska vlada je v 6 letih svojega režima potrošila za oboroževanje že 5 1/2 milijarde dolarjev, kar predstavlja tudi za ameriške finančne razmere ogromno vsoto. Novi program Roosevelta pa bo vse te izdatke še zasedel. Ali hoče doseči Roosevelt politično nadzorstvo nad vsem svetom? Gotovi ameriški državni sluh radi dele narode v pravice in krivice. Zde pokojni Wilson je napravil to napako, toda ameriški državniki se iz tega niso ničesar naučili.

Madžarska grozi češkoslovaški s prekinitvijo diplomatskih odnosov Uradni komunike madžarske vlade

BUDIMPEŠTA, 2. jan. e. Madžarska vlada je izdala naslednji komunike o protestni noti ki je bila izročena v Bratislavi in Pragi:

Glede na protimadžarsko propagando v Slovaški, ki jo na žalost podpira tudi dunajski radio s svojimi oddajami v slovaškem in rusinskem jeziku, je bila madžarska vlada prisiljena vložiti v Bratislavi in Pragi odločen protest. Ker

ta nikakor ni imel zaželenega uspeha, je madžarska vlada napravila druge korake in opozorila češke in slovaške kroge na dejstvo, da s podpiranjem te akcije otežujejo odnose med obeh državama. Če se bo ta propaganda nadaljevala, bo madžarska vlada prisiljena prekiniti diplomatske odnose s češkoslovaško republiko.

Kitajski četniki gonijo Japonce V pokrajini šansi so dosegli pomembne uspehe

Šanghaj, 2. januarja. o. Semkaj so prišle vesti o velikih kitajskih uspehih v južno-zapadni pokrajini Šansi. Kitajski četniki so razvijali v tej pokrajini zadnje tedne žilavo akcijo in spravili Japonce popolnoma v defenzivo. Oddelek kitajskih četnikov je popolnoma uničil japonsko avtomobilsko kolono v bližini mesta Nijenačana. Kitajski četniki so porušili tudi ve-

lik pontonski most, ki so ga zgradili Japonci z največjimi težavami čez Rumeno reko. Na južnem bojišču so Kitajci v okolici Tiencina uničili dve japonski koloni 30 km severovzhodno od Kantona ter zavzeli zelo važne strateške položaje, s katerih sedaj uspešno prodirajo proti Šilinganu.

Srditi boji na španskih frontah Republikanci so prešli v protiofenzivo

Barcelona, 2. januarja. AA. Havas. Uradno poročilo pravi, da so divjali v pokrajini ob reki Segre srđiti boji, kjer nudijo republikanci močan odpor. Na odseku Gogul so republikanci dočela zavrnili napade Francovih oddelkov. Ponovno so zavzele višinsko točko 429, ki je padla nedavno v roke nacionalistov. Prav tako divjajo hudi boji v okolici Pabla de Grandella, kjer so nacionalisti utrpeli velike izgube. Pri letalskih spopadih je bilo sestreljeno eno letalo. Poročilo dalje pravi, da je bilo sestreljeno tudi neko tuje vodno letalo, ki je preteklo noč metalo bombe na južni del Katalonije.

Pozno snoti so se republikanci še upirali srđitemu napadu nacionalističnih čet

v vasi Cubells. Posebno hud boj je divjal na pokrajinišču te vasi. Nacionalistični oddelki so se morali umakniti pred hudim strojniškim ognjem republikancev.

Bilanca žrtev v Palestini

Jeruzalem, 2. januarja. AA. Po zasebnih podatkih je leta 1938 v Palestini bilo ubitih 1.997 ljudi, 1720 pa je bilo ranjenih. Od tega števila odpade na ubite angleške vojake 70, ranjenih pa je bilo 234 Angležev. Izgubilo je dalje življenje 292 Judov, 649 pa je bilo ranjenih. Ostanek odpade na Arabce, ki so po veliki večini pomrli v odprtih bojih z angleškimi četami in s policijo.

Atentat v Moravski Ostravi

Praga, 2. jan. e. Snoti je neki neznanec vrzel v poslopje poljskega Narodnega doma v Moravski Ostravi bombo, ki je povzročila veliko materialno škodo. Mešana češko-poljska komisija vodi preiskavo. S službene strani še ni nobenega poročila o tem.

Beneš se bo vrnil v politiko?

Praga, 2. jan. e. »Express« objavlja vest, da je bivši prezident češkoslovaške dr. Edvard Beneš sklenil, da se bo stalno naselil v Londonu, kjer se bo spet posvetil političnemu delu. S svojimi pristaji hoče ustvariti fronto proti totalitarnim državam.

Anglija in Vatikan

RIM, 2. jan. e. V zvezi z obiskom Chamberlaina in Halifaxa v Rimu poročajo londonski listi, da bosta angleška državna obiskala tudi papeža. Vatikanski krogi smatrajo kot gotovo, da bosta Chamberlain in Halifax sprejeta pri Piju XI., dasi za ta sprejem še niso določene nobene modalitete. V vatikanskih krogih pripominjajo, da je treba obisk angleških državnikov tolmačiti kot znak dobrih odnosov med Vatikanom in Anglijo, zlasti po imenovanju apostolskega delegata v Londonu, katerega misija ima sicer popolnoma cerkveni značaj, ne pa diplomatskega, vendar se odpirajo nove možnosti konstruktivnega sodelovanja med Vatikanom in Anglijo.

Snežne razmere

z dne 2. I. 1939

Kranjska gora 810 m: —7, delno oblačno, 55 cm pršica, mirno, sankalšče in drsališče uporabna.
Rateče-Planica 870 m: —7, zelo oblačno, 54 cm pršica, mirno, smuka ugodna, skakalnica uporabna.
Peč-Petelinjek 1440 m: —6, zelo oblačno, 90 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Planca-Slatna 950 m: —5, zelo oblačno, 58 cm pršica, mirno, smuka ugodna, drsališče uporabno.
Dolje-Mojstrana 650 m: —8, delno oblačno, 55 cm pršica.
Bled 530 m: —5, delno oblačno, 58 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Pokljuka 1300 m: —2, zelo oblačno, 60 cm pršica, vetrovno, smuka ugodna.
Bohinj-Zlatorog 550 m: —5, oblačno, 95 cm pršica, jug.
Dom na Korni 1520 m: —7, oblačno, 170 cm pršica, jugovzhod.
Gorjuše 1000 m: —6, zelo oblačno, 65 cm pršica, vetrovno.
Velika planina 1558 m: —8, oblačno, 60 cm pršica.
Polževce 620 m: 0, delno oblačno, 30 cm pršica.
Zaplana nad Vrhniko: —7, oblačno, 30 cm pršica.
Bloke-Nova vas 720 m: oblačno, 57 cm pršica.
Senjorjev dom 1522 m: —10, solčno, 60 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Ribnica na Pohorju 715 m: —8, solčno, 44 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Peca: —6, solčno, 85 cm pršica, mirno, smuka ugodna.
Rimski vrelce 550 m: —9, solčno, 55 cm pršica, mirno, smuka ugodna.

Borzna poročila.

Curih, 2. jan. Beograd 10.—, Pariz 11.645, London 20.58, Newyork 443.50, Bruselj 74.725, Milan 23.325, Amsterdam 241.20, Berlin 177.75, Praga 15.175, Varšava 83.70, Bukarešta 3.25.

Hotelske in gostilniške takse v Ljubljani

Kaj pravi o njih mestno poglavarstvo in kaj odgovarja na to gostinsko združenje

Ljubljana, 2. januarja

Mestno poglavarstvo objavlja: Ljubljanski hotelirji in gostilničarji se kaj radi pritožujejo, kako velike in neupravičene takse morajo plačevati, ter zahtevajo njih odpravo ali vsaj znižanje. Posebno na ljubljansko občino leto njih odčit, da zahteva najvišje takse v vsej državi. Tako so se zlasti na zborovanju hotelirjev na Sušaku pritoževali, da pobira ljubljanska občina enostransko socialno doklado, to je davek na potrošnjo, kakor da bi bili gostilničarji edini poklicanci, da vzdržujejo ljubljansko socialno skrbstvo. Te pritožbe so objavili ljubljanski dnevniki, ker hotelirji in gostilničarji žele, da bi veljali pred konzumenti za žrtve mestnih občin, banovin in države čes da morajo vse davčne plačevati sami. Nikakor namreč ni res, kakor trde, da pobira ljubljanska občina najvišjo takso na prenočišča v vsej državi, ker znaša ta taksa v Ljubljani 15% od bruto cene. Tako pobira Beograd v posameznih primerih 15,1%, Banjaluka 16,6%, Sarajevo pa 17,10% in tudi 20%, ker je taksa pač odvisna od cene sob in tak, ki so določene v posameznih mestih. Zato je tudi krivično, če se mestni občini ljubljanski očita zaradi takse na prenočišče prevelika davčna obremenitev naše hotelske industrije. Vsakdo, ki vsaj nekoliko pozna določbe pravilnika o pobiranju takse za bivanje tujcev, ki velja v ljubljanski občini od 1. aprila pr. l. dalje, se bo tudi takoj prepričal, da te takse ne plačuje hotelska industrija, temveč tujec. Izrecno je namreč v pravilniku določeno, da plača to takso tujec in da se morajo zato gostom izdati računi, kjer mora biti posebej označeno plačilo mestne takse za bivanje tujcev. V vsaki sobi za prenočevanje tujcev mora biti na vidnem mestu pritrjen tudi cenik sob, ki mora vsebovati tudi točne podatke o višini mestne takse na bivanje tujcev.

Vse te določbe so bile namenoma vnešene v novi pravilnik samo zato, da se enkrat za vselej onemogoči trditve, da to takso plačujejo naši hoteli. Mestno takso na prenočevanje tujcev mora na ta način plačevati samo tujec in nikakor hotelir. Prav tako neutemeljen je očitki hotelirjev, da plačujejo gostilničarji sami občinsko davščino na potrošnjo. Tudi glede te davščine je v pravilniku izrecno določeno, da pobira mestna občina ljubljanska v socialne namene občinsko davščino na potrošnjo, ki jo plača gost v gostilni, kavarni, zajtrkovalnici, vinotoci in na društvenih ali privatnih veseljih. Gostilničarji torej te davščine niso dolžni plačevati, temveč jo morajo plačevati gostje na ta način, da se jim zaračuna 25 par od vsakega računa nad 5 din. Z davščino na potrošnjo torej ni obremenjena naša hotelska industrija, kakor trde lastniki gostinskih obratov, ki to davščino sicer plačujejo pavšalno, vendar jo pa znajo tudi prevladati na konzumente.

Odgovor ljubljanskega gostinskega združenja

1. Mesto Ljubljana ni turistično mesto. To dokazuje uradna statistika, ki ugotavlja, da je v Ljubljani samo ca 3 odstotke letovščinarjev, to je onih, ki pridejo v Ljubljano na odmor ali počitek. Vsi ostali pa so poslovni ljudje, ki imajo v Ljubljani opravila v trgovskih poslih ali pa imajo

uradne opravke pri oblasteh. Vseh teh 97 odstotkov ima interes na najmanjšem izdatku v mestu.

2. Ljubljana je v pogledu tujeskega prometa le izrazito tranzitno mesto. Saj uradna statistika ugotavlja, da ne odpadeta na eno osebo niti dve nočini Ljubljana nima takih zanimivosti, ki bi mogle tujce zadrževati dalj časa v mestu. Zato je napadno, če se trdi, da se modernizacija mesta t. j. kanalizacija, asfaltiranje cest, povečanje električne razsvetljave, napravo parkov itd. izvršuje samo radi tujeskega prometa, ko se vendar vse to izvršuje v prvi vrsti v prid občanov.

3. Vsak izmed teh gostov, ki biva v Ljubljani po poslovnih ali uradnih opravkih, gleda na končno številko računa in ga prav nič ne interese, kam in v ime kakšnega naslova gre denar, ki ga plača v hotelu. Vsak gost pa se obregne samo ob hotel, česar pa so krive le visoke davčne in predvsem na vsika hotelska taksa. Zato se poslovni svet ob Ljubljani in si uredi svoje posle tako, da čimprej zapusti Ljubljano in da sploh ne prenočuje, ali pa prenočuje v manjših mestih in krajih izven Ljubljane, kjer so takse in s tem tudi cene izdatno nižje.

4. V Ljubljani so tudi v drugem pogledu previseko indirektno davčne. Npr. voda, elektrika, plin, trošarine, uvozne in izvozne dajatve in s tem tudi odganjanje industrije in obrt iz našega mesta in s tem tudi naše goste. Ljubljana postaja vedno bolj uradniško in študentsko mesto ter bo počasi gospodarsko propadla. Sosedne države z pravim tujskim prometom tujeske takse ali sploh nimajo, kakor npr. Nemčija, ali pa imajo nižjo. Npr. Švica ne doseže niti polovice ljubljanske hotelske takse. Italija pa, kjer jo imajo, doseže največ 10 odstotkov. Grčija pa največ 8 odstotkov. Neovračljivo je torej, da so pri nas cene visoke radi previsokih mestnih taks in drugih dajatev. Druge grede tujskemu prometu mnogo bolj na roko in ga ne obremenjujejo s tako visokimi dajatvami. Zato imajo drugod tudi lahko nižje cene in torej tudi več uspeha v tujškem prometu.

5. Krivičnost davščine na potrošnjo obstoja predvsem v tem, ker jo ne plača noben drug pridobitni stan razven gostinski. Prevalitev te davščine na gosta je v praksi nemogoča, ker bi imelo s tem največjo škodo potrošnje osebe. Gost namreč ne da nobene napitnine ako se terja od njega plačilo te davščine. Vsak tujec se seveda čudi in se brani plačati to socialno davščino, ki je ni nikjer drugje v tej obliki. Pavšaliracija sloni na napačni odmeritvi podlagi, ker je večina konzuma izpod din 5.— Če bi se ti računski listki dejansko plačevali po gostih bi ta davščina ne donesla niti tretjine pavšala. To in pa določba uredbe, ki ne dopušča prevratitve pavšala na potrošnje osebe, a se jo gost brani plačati, je ravno dokaz, da gre ta davščina na potrošnjo res iz žepa gostinskega podjetnika.

Samo to se je v vsedravnih konferenca hotelirjev, kavarnarjev in restavratevjev ugotovljalo na Sušaku. Gostilniški stan upravičeno vztraja na teh svojih ugotovitvah in trditvah in trdno uja, da se bo znižanje hotelske takse doseglo vsaj na polovico, davščino na potrošnjo pa popolnoma odpravilo.

Vlom v davčni urad v Ptuj

Vlomilci so oplenili blagajno davčnega urada in odnesli 319.875 din

Ptuj, 2. januarja

Novo leto je prineslo Ptujčanom veliko senzacijo, kakršnih ni vajeno. V Silvestrovo noč so vlomilci oplenili blagajno davčnega urada in odnesli za 319.875 din vrednosti v kolkah in gotovini. Kakor je sedaj že ugotovljeno, sta bila na delu dva vlomilca; to se je dalo dognati iz sledov stopinj, ki sta jih pustila na hodniku in zunaj v snegu.

Davčni urad je v posloplju sodišča na Minoritskem trgu in sicer v prvem nadstropju. Vlomilca sta šla na delo najbrž šele po polnoči in odprla s ponarejenim ključem napravo vrata v pritličju, nato pa obe vrati v prvem nadstropju. Drugih z železom okovanih vrat vlomilcem ni mogel odpreti z vitrihom, zato je legel in hitro izrezal s pomočjo vlomilske priprave veliko odprtino v zidari 40 x 20 cm, kakor je zlezel v sobo, kjer je blagajna. Dokler je vladal vlomilec stal na hodniku na straži. Spretni vlomilec se je v blagajniški sobi najprej lotil velike železne blagajne, ki jo je navrtal in posegel v njo. Plen v blagajni pa mu ni zadovoljeval, zato je strokovniško odprl tudi železno omaro in pa manjšo ročno blagajno. Pobral je vse, kar se mu je zdelo količaje vredno, med drugim tudi nekaj aktov. V glavnem pa je po-

basal gotovino, ki jo je našel samo 1249 din, a večji del plena je obstojal iz kolkov. Odnesel je 140 kolkov po 250 din, 330 po 100 din, 200 kolkov po 50 din, 5000 po 1 din, ravno toliko po 2 din in toliko po 3 din, 10.014 kolkov po 5 din, 4999 po 10 din, 4900 po 20 din, 1 kolk za 50 din, in dve menici za 230 ter za 206 din, nekaj ključev itd.

Vlom je bil opažen šele okrog 9 zjutraj, ko je prišla v davčni urad žena davčnega sluga Hafnerja. Vlom je takoj javila šefu davčne uprave, ki je nemudoma obvestil policijo. Ptujski policija je odšla takoj na kraj vloma in poklicala iz Maribora tudi daktiloskopa g. Groblina. Skupno so takoj pričeli iskati sledove. Daktiloskop je dognal, da nista vlomilca zapustila nikakih prstnih odtisov in sta šla na delo najbrž v rokavicah. Šele kasneje so našli sledove stopinj v snegu in nekatere na hodniku. Vlomilca sta bila obuta v čevlje z gumijastimi podplati.

Vlomilca sta bila prava strokovnjaka, za kar govori način vloma, morala pa sta biti tudi dobro informirana, da jima to noč ne preti nobeno presenečenje. V uradu bi moral opravljati tudi pomoči dežurno službo in sicer na Silvestrovo noč g. Frič, ki pa je izostal.

navdušenja, smo videli najmodernejšo plešo iz Berlina. Nastopil je svetovno znani plesni par Demšar-Lutka z najmodernejšimi plesi. Občinstvo je priredilo plesnemu paru več minut trajajoče ovacije pri odprtem odru, tako da jih je moral ponoviti. Po nastopu plesnega para nas je povedel naš radio v Lindbergovo deželo, v blaženo Ameriko, kjer smo videli izvrstno burko enodejanko »Drzni zaprakopce« v režiji br. Lavriha. Vsi igralci in igralka so odlično opravili svoje vloge in bili deležni navdušenega odobravanja. Po burki se nam je posrečilo dobiti zvezo z Marsom in njegovimi prebivalci. Nastopil je trio viških komikov Luka, Lipe in Jaka, trije tepčki, ki so s svojimi kupleti navdušili občinstvo, da jim je priredilo burne ovacije. Potem je nastopil še br. Metod, ki nam je pokazal nazorno, kako odkrivajo svojo ljubezen ljubljensmu dekletu profesor gramatike, matematike, trgovce, železničar, glasbenik in Vičan. Nastop je izzval viharne ovacije gledalcev.

V tem se je približala polnočna ura. V dvoranah so polagoma ugasnile luči, na odru smo zagledali marmornate kipe te lovalcev — robstvo, prebujenje, strelce med in vstajenje. K vsaki silki je imel primerno recitacijo br. Broni Battelino, ki

je napravila na navzočne globok vtis. Zadnja silka je bila izvajana med udarci polnočne ure in je končala s stihom velikega našega pesnika Prešerna: »Največ sveta otrokom slabi Slave, tja bomo našli pot, kjer nje sinovi si pristoje voljo vero in poštave«. S tem smo stopili v leto 1939, ki naj bi prineslo našemu društvu, ko obhaja svoj 30letni jubilej, čim več uspehov. Z letom 1939 stopamo v tretje leto sokolske Petrove petletice, ki smo v njej sklenili, da dobimo v tem letu novo letno telovadnico in preuredimo Sokolski dom. Po končanem sporedu je bila v dvorani ob nemurnem igranju Grdinovega jaza zabava s plesom, ki je potekla v vselem razpoloženju do zgodnjih jutranjih ur. Na svoj račun je prišlo staro in mlado, splošno sodba: vseh je bilo, da tako lepega silvestrovanja na Vtici še dolgo nismo imeli. Uprava viškega Sokola želi vsem bratom, sestram, narasčajo, deci in dobrotnikom društva uspehov polno leto 1939!

Ali se nam obeta huda zima?

Ljubljana, 2. januarja

Pred to zimo so bili sezonski vremenski preroki precej skromni. Niso nas strašili s mlo in ne s hudo zimo. Obogateli so se pač končno z izkušnjami, da se dandanes nobeno prerokovanje ne uresniči. Tudi zdaj, ko se je zima že začela in ko je postojno hladno kakor je bilo v starih dobrih časih pozimi, ne upa nihče načeti vprašanja, kakšna bo prav za prav letošnja zima. Čeprav bi to rad marsikdo vedel, zlasti ti, ki se niso utegnili kupiti kuriva.

Ko je po božičnih praznikih začel pritiskati mraz, smo se začeli bati, da bo letošnja zima zelo huda in dolga. Pričakovali smo, da se bo mraz stopnjeval ter domnevali da bo zaradi tega ob novem letu še sibirski mraz. Vendar se mraz ni stopnjeval, pa tudi južno vreme ni nastopilo. Temperatura je neprestano nihala. Najhladnejše je bilo 29. decembra, —17,8° ob 7. a naslednja dneva je mraz naglo popustil. V soboto se je začelo zopet jasneti, zato je bilo večerj zopet hladnejše. Minimalna temperatura je znašala večerj ob 7. v Ljubljani —11,3°. Barometer je bil v soboto precej nizko, a večerj se je nekoliko popravil, kljub temu se je pa vreme začelo kujati.

Davi nam je nebo začelo trositi fino sopro. Bilo je tako oblačno ter temno, da so ljudje morali svetiti še marsikje dopolne v pisarnah. Temperatura je začela narasčati; ob 7. je znašala —9,5° ter je bilo torej topleje kakor večerj. Zjutraj lahko nastopi bistvena sprememba vremena: v višjih legah je najbrž že jug. Ali bomo dobili zopet sneg, ali pa celo izgubili staro snežno plast. Morda je za ugaibanje še prezgodaj; smučarji se tolažijo, da se bo kmalu zopet zjasnilo ter da mraz ne bo popustil. Prvi tedni januarja so odlični, kakšna bo zima; če bo mraz zjutraj povsem popustil, ne bo mogel več dolgo držati tudi pozneje, ako pa bo narasčal, kakor je n. pr. l. 1929, bo letošnja zima zelo huda. — Tako ugaiba jo laiki. Vsekakor pa mraz januarja, ko je dovolj snega kakor letos, narasča po ljudskih izkušnjah, češ čim bolj se daljša, tem bolj pritiska mraz.

Za vremenske napovedi, kakšna bo letošnja zima, je torej še vedno nekoliko prezgodaj. Najbolje je res, da potrpiamo vsaj še nekaj tednov ali do konca februarja, ko bomo lahko z večjo zanesljivostjo ugotavljali, kakšna bo, odnosno kakšna je bila...

Velika tatvina zlatnine

Slovenjgradec, 1. januarja

Nedavno je prispela v Slovenjgradec na obisk k družini tovarnarja g. Franca Lobeja ga. Angela Margaretella, žena italijanskega inženjerja, ki sedaj vodi gradnje cest v Abesiniji. Ko je bila ga. Margaretella v soboto kakor običajno med 11 in 13 uro na obedu, ji je nekdo ukradel iz zaklenjene omare 9 cm dolgo zlato brošo v vrednosti okoli 10.000 din, par zlatih uhanov z briljanti v enaki vrednosti, 20 centimetrov dolgo zlato zapestnico v vrednosti okoli 2000 din in 360 din denarja tako, da znaša skupna škoda okoli 22.340 dinarjev.

Zlatnina je bila v zavezanici ženske nogavice in sicer vsak komad posebej v lepi umjetni skatlici. Tat je odprl skatlico, pobral zlatnino, skatlice pustil in nogavico spravil v prejšnje stanje. V zvezi s tem je ležal eden izmed tatov, ki je bil 500 din, vendar je tat ukradel samo 360 din, ostali denar pa je pustil v denarici, ki jo je položil točno na isto mesto. Omaro je odprl s ključem, ki je bil v predalu umivalnika kamor je po tatvini tudi položil ključ. Omaro tat sploh ni razmetel, kar dokazuje, da so mu bile razmere prav dobro znane in je vsekakor moral biti domačin.

Ga. Margaretella je opazila tatvino takoj po obedu ko je hotela vzeti iz denarnice denar. Orožniška postaja vodi zelo vestno preiskavo in je že danes že zaslišala vse domače ter vzela mnogo prstnih odtisov. Pred nakupom ukradenih dragocenosti svarimo.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek, 2. januarja 1939: zaprto

Torek, 3. januarja: Hollywood. Premiera.

Premierski abonma

Sreda, 4. januarja: Dobruža 1916. Red A

Četrtek, 5. januarja: Hollywood. Izven.

Petek, 6. januarja: ob 15. uri: Kralj z neba. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Žene na Niskavurju. Izven. Znižane cene

★

Premiera poljske komedije »Hollywood«, ki jo je napisal avtor Niewiarowicz bo jutri v torek zvečer v ljubljanski dramatični premierski abonma. Glavne vloge bodo v rokah: g. M. Re. Danilove, Jana in Kralja, ki predstavljajo filmske zvezdnike ter njihovega managerja gosp. Cirila Debeveca. Režija bo v rokah Bratka Krefta. Delo je izredno zanimivo in obeta se velik uspeh. Premiera bo za Premierski abonma.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek, 2. januarja 1939: zaprto

Torek, 3. januarja: Don Kihot. Red B

Sreda, 4. januarja: Gioconda. Red Sred.

Četrtek, 5. januarja: Roxy. Red Četrtek

Petek, 6. januarja: ob 15. uri: Prodana ne-

vesta. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene. Na praznik svetih Treh kraljev popoldne bo v drami božična igra »Kralj z neba«, ki jo je spisal gosp. Gregorin. Delo nam silka svetopisemske dogodke, ki se odigravajo v svetem božičnem času. Začetek predstave točno ob 15. uri in veljale bodo znižane cene.

P. n. abonente vlijudno prosimo, da poravnajo peti obrok za abonma, ki zapade do 14. t.m.

Iz Kranja

Jugoslovansko akademsko društvo se tem potom vsem darovalcem knjig za društveno znanstveno knjižnico najiskrenejše zahvaljuje.

Vlom na Rupi pojasnjen. Pretekli teden je bilo vlomljeno pri posestniku Urbanu na Rupi. Sum je padel na domačega hlapca, ki so ga orožniki takoj aretirali. Pozneje pa sta padla v roke orožnikom še dva prijatelja hlapca, pri katerih so našli Urbanovo zlato uro in verzičico in precej denarja. Vse tri zlikovce so oddali sodišču.

Zrtev dela. V tovarni nabejev V. Omerze ponesrečeni delavec Marian Smaidek je v ljubljanski bolnici podlegel poškodbam Truplo so prepeljali v Kranj. Naj mu bo lahka zemlja!

Neznani umorilci so obiskali v petek tekstilnega mojstra a. Lesiaka na Stari cesti 20. in mu odnesli iz drvarnice nove smuči in precej drv.

Obsojeni tatovi

Ljutomer, 1. januarja

Solski nadzornik g. Franc Karbaš je imel v svojem vinogradu v Keizariu sortirano staro in novo vino. Meseca novembra mu je na vinski kleti iztrgal nekdo križe in odnesel 120 l novega in 20 l starega vina. Povrh pa še eno 10 litersko steklenico vina. Ker je bilo vino zelo dobro, so prišli tatovi ponj še enkrat ob koncu novembra pa niso imeli sreče, ker so bili prenarni. Preiskava je dognala, da sta vino odnesla iz kleti vinčarja Uršič Viljem in Ritonja Anton. Obtožena sta na okrajnem sodišču v Ormožu zaničala tatvino, slednjiji pa sta jo priznala, pri čemer je prišla Uršičeva žena Marija radi pričevanja še na zatožno klop.

Sedaj so bili vsi na okrajnem sodišču v Mariboru kaznovani in sicer Uršič na 10 mesecev Ritonja na 3 mesece in 10 dni ter Uršič Marija na 3 mesece strogega zapora radi lažnega pričanja. Odvzete so jim tudi za 2 leti častne državljske pravice.

Iz Celja

c Silvestrov večer, ki ga je priredilo sokolsko društvo Celje-matica v Narodnem domu, je bil zelo dobro obiskan. Po dokaj zabavnem sporedu je imel društveni starešina br. dr. Milko Hrašovec lep in učinkovit novoletni govor. Sledilo je splošno čestitanje, nato pa se je pričel ples, ki je trajal do prvih jutranjih ur. Dobro obiskani sta bili tudi silvestrovanji sokolskega društva Celje I v Sokolskem domu v Gaberju in društva Vzemnost v Celjskem domu. Vso noč je bilo v mestu prav živahno in veselo.

c Iz celjske statistike. V preteklem letu se je poročilo v celjski župniji 236 parov nasproti 185 v letu 1937, rodilo se je 800 otrok (407 dečkov in 393 deklic) nasproti 723 v letu 1937, umrlo pa je 492 oseb (268 moških in 224 žensk) nasproti 515 v letu 1937. V mesecu decembru je umrlo v Celju 34 oseb in sicer 10 v mestu in 24 v javni bolnici. V preteklem mesecu je obiskalo Celje 926 tujcev (799 Jugoslovencov in 127 inozemcev) nasproti 1078 v lanskem novembru in 934 v predlanskem decembru.

c Ljubljanska drama bo gostovala v petek 13. t. m. v Celju in uprizorila ob 20. v Mestnem gledališču dramo Stanka Cajnkarija »Potopljivi svet« v režiji g. Cirila Debeveca. Predstava je za abonma. Neabonenti dobe vstopnice v predprodaji v knjižarni Slovskega tiskovne zadruge.

c Dve nesreči v petek je padla 14letna Anica Kočarjeva, hčerka kontrolorja mestne uprave v Celju, pri telovadbi v bivšem Orlovskem domu in si zlomila desnoro roko. Ko je 63letni sreski cestar Jakob Rovšnik iz Rakovca pri Braslovcah oral sneg na cesti, ga je snežni plug udaril s tako silo po levi roki, da mu je jo zlomil. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

c Umrja je v soboto v Zavodni pri Celju 84letna zasebnica Uršula Klenovškova.

c Snežne razmere 30. decembra: Muzirska koča (1344 m): —12, solčno, podlage 60 cm, prišča 20 cm, smuka zelo ugodna. Celjska koča (700 m): —10, rahlo oblačno, podlage 40 cm, prišča 10 cm, izvrstna smuka.

c Dve žrtvi podedice. Ko se je vračal celjski trgovec Ferdo Slana domov v Bezenškovo ulico, je na poledenih tleh padel in si izpahnil desno nogo v členku. Te dni je padel 80-letni preuzikar Janez Očko iz Cadrama pri Oplotnici na zamrznjenih tleh in si zlomil levo roko v ramenu. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

c Hrane posestnike opozarjamo, da morajo skrbeti za redno in temeljito čiščenje in posipanje zasneženih odnosno poledenelih hodnikov za pešce pred svojimi hišami, ker bi jih sicer zadela odgovornost za posledice.

Beleznica

KOLE DAR

Danes: Ponedeljek, 2. januarja, katolični: Makarij, Zlatan

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Harold Lloyd — profesor

Kino Union: 13 stolov

Kino Sloga: Nespretni ljubimec

Kino Moste: »Klic Matterhorn« in »Otok tigrov«

Kino Šiška: Neustrašni ženin

Umetniška razstava Kos-Males-Gorše v Jakopičevem paviljonu

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet Tyrševa cesta 43. Trn-

koczy del, Mestni trg 4, Ustar, Selenbur-

gova ul. 7.

Iz Slovenjgradca

— Elegančna neznanica — Italica. Za božične praznike je prispela v Slovenjgradec elegantna neznanica, ki je v svoji moški obleki vzbujala splošno pozornost in so jo oblastva tudi takoj priprila. Elegančna mladenka ni imela pri sebi nobenih dokumentov in do danes so se vse njene navedbe izkazale kot neresnične. V svojem težkem kovčku pa je deklet med drugim imelo tudi lep ženski plašč, za katerega pa ni mogla povedati, kje ga je kupila. V soboto je na tukašnji stavbenik g. Franc Grein prijavil tatvino ženskega plašča in tako je prišlo na dan, da je deklet ukradeno plašč. Sedaj skušajo oblasti ugotoviti njeno identiteto, ker mora sigurno imeti mnogo grehov na vesti. Zato prosimo vsakogar, ki bi kaj vedel o tej mladenki, da to takoj javi tukašnji orožniški postaji.

— Otvoritev Zdravstvenega doma in Protituberkuloznega dispanserja. Novo-ustanovljeni Zdravstveni dom in Protituberkulozni dispanser v Slovenjgradcu prične poslovanje danes in sicer po sledenjem razporedu: I. Zdravstveni dom — šef g. dr. Maks Pohar — ima uradne ure: a. za sokolsko polikliniko vsak turek in četrtek od 11 do 12 ure; b. za otroški dispanser vsak turek od 15 do 16 ure in vsako sredo od 11 do 12 ure; c. za posvetovalnico za matere vsako sredo od 15 do 16 ure. II. Protituberkulozni dispanser — šef primarij dr. Loize Slimeš — ima uradne ure vsak ponedeljek in petek od 15 do 17 ure.

Iz Ptuja

— V veseljem razpoloženju v novo leto. Tudi Ptuj ne zaostaja za drugimi mesti v silvestrovanju. Skoraj vsaka gostilna priredi Silvestrov večer ter pridejo ta dan gostilničarji najbolj na svoj račun. Narodna čitalnica je priredila skupno z Dramskim društvom silvestrovanje v zgornjih dvoranh Narodnega doma. Obisk je bil zelo dober, zabave pa je tudi bilo v izobilju. V veseljem razpoloženju in ob zvokih prijetne godbe smo prešli v novo leto, od katerega pričakujemo vsi več zadovoljstva kakor v starem letu.

— Dramsko društvo uprizori v torek 3. t. m. v mestnem gledališču reprizo Cankarjeve dramske pesnitve »Lena Vidca, ki je žela pri premieri obilo uspeha.

— Sprememba posesti. Znani tukašnji hotel »Kosere« z vsemi ostalimi gospodarskimi posloplji je kupil tukašnji trgovec s perutnino g. Matheinič Jožef, ki bo hotel popolnoma renoviral.

— 500-dinarski bankovec je izenbila. Posestnica Ida Otrizek iz Zgornje Hajdine je izgubila v Vseh svetnikov ulici bankovec za 500 din. Pošten najditelj se naproša, da odda denar na policijo.

— Zimske veselje. Za božične praznike, kakor tudi na novega leta dan, je bilo zelo živahno na Panorami hribu, kjer je bilo vse polno smučarjev. Zdravega sporta se veselijo mlado in staro. V ljudskem vrtu pa je živahno vrvenje na ledu ter skrbni Olepševalno društvo, da je velik ribnik, ki je zamrznjen, vedno očiščen, tako da pri deju vsi drsanci na svoj račun. Priporočila pa bi, da bi bilo več živahnosti, da bi vsaj ob nedeljah po nekaj ur igrala godba, tako kakor je bilo v prejšnjih časih. Z malo vstopnino bi se dalo vse to napraviti.

— Posipajte hodnike. Opazamo, da naši hodniki niso očiščeni ter je na nekaterih debela plast ledu. Hodniki tudi niso dovolj posuti, tako da je velika nevarnost za pešce zlasti ponoči in v ranih jutranjih urah. Hišni posestniki naj bi za posipanje bolj skrbli.

POMOTA V TEMI

— Čestitam, draga gospa, danes sem čitala v jutranjih listih, kako ste ponosno prepleli vlomila, ki se je bil spizal skozi okno v vašo vilo. Ne razumem samo, od kod ste vzel toliko poguma.

— Ah, mislila sem, da se je vrnil domov moj moč.

MARLJIV SOLARČEK

— Kdo je pisal to nalogo?

— Moj očka.